

PENSUMLISTER

Vår 2007

Frie emner

Bachelorstudiet

&

Masterstudiet

HISTORIE

INSTITUTT FOR HISTORISK OG KLASSISKE FAG
DET HISTORISK-FILOSOFISK FAKULTET
NORGES TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE UNIVERSITET
DRAGVOLL
N-7491 TRONDHEIM
TRYKT DESEMBER 2006

Pensumlister for bachelor og master i historie, ett års studium eller frie emner

Emnene HIST1100, HIST1200 og HIST1505 er obligatoriske emner for de som ønsker å ta bachelor- eller et årsstudium i historie. Samtidig er de frittstående emner som kan inngå i andre utdanninger.

HIST21xx til og med HIST28xx og KULMI2710 og EUR2910 kan enten brukes til påbyggingsemner til bachelor i historie eller som frittstående emner uten å inngå i en historiefaglig utdanning, og uten å kreve avlagt eksamen i de obligatoriske emnene i historie på forhånd. Alle 15 eller 7,5 studiepoengsemmene er likevel utformet med tanke på at de skal kunne gi faglig progresjon i forhold til basisemnene, og forberede studentene på å gå videre til mastergrad. Både pensum, undervisning og eksamen vil bli lagt opp med disse to målene for øye. Det innebærer at studenter som ikke har basisemnene i historie, selv har ansvar for å skaffe seg nødvendig faglig grunnlag for de aktuelle påbyggingsemmene.

Mastergradsemmene, unntatt HIST3125, er åpne for alle som har en bachelor, ikke nødvendigvis i historie. Masteremnene KULMI3065 og KULMI3075 kan også taes som en del av masteren i historie.

NB: Alle emnekoder som slutter på **0 er 15** studiepoengsemne, de som slutter på **5 er 7,5** studiepoengsemne.

All litteratur kan kjøpes hos Tapir, også alle kompendier.

INNHold:	side
HFEL0004: Retorikk (perspektivemne 7,5 stp)	3
HIST1200: Oversikt over nyare historie etter 1750	4
HIST2155: Musikk og politikk i middelalderen	5
HIST2205: Senmiddelalderen - transformasjonen av Vest-Europa og Norden ca 1350-1520	6
HIST2215: Inn i nytida - norsk og europeisk historie ca 1520-1660	7
HIST2305: Arbeid og daglegliv 1800-2000	8
KULMI2710: Lokalhistorie	9
HIST2810: Stormaktspolitikk etter 1900	11
EUR2910: Den europeiske integrasjonsprosessen	12
KULMI3065: Fra industrikultur til Kulturindustri	13
KULMI3075: KULMI3075: Minne, identitet og globalisering	15
HIST3225: Arbeidshistorie frå forrige århundre	16
HIST3285: Kulturell kald krig: 1945-1990	17
HIST3315: Samfunnsendringer, økonomi og kjønn i tidlig nytid	18
HIST3345: Bosetning og jordeiendom i Norge ca 1200-1600	19

HFEL0004: Retorikk

Emneansvarlig: Inger Lousie Forselv

Retorikken er læra om talekunsten. Den gir råd om korleis vi bør ordlegge oss for å fange dei andres interesse for det vi har å seie, og for å kunne overtyde dei med våre argument. Retorikken oppsto i antikkens Athen, der talekunsten var ein føresetnad for at det demokratiske statstyret kunne vekse fram. I dag er all skriftleg og munnleg språkbruk medvete eller umedvete prega av retorikkens reglar. Særleg utnyttar moderne medium som aviser, radio og fjernsyn retorikkens innsikter, og i studiet av reklame, nyheitsformidling og alle former for politisk kommunikasjon er retorikken grunnleggande.

Pensum	sider
<i>Antikken</i>	
<u>Sekundærttekster</u>	
Andersen, Ø., <i>I retorikkens hage</i> , Oslo 1995; kap. 2, 3, 5 og 7	117
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 3 og 4	93
<u>Primærttekster:</u>	
Aristoteles, <i>Retorikken</i> , oversatt av T. Hastrup, København 1991, utdrag av 1., 2. og 3. bok	50
Lysias, <i>Forsvarstale i saken om drapet på Eratosthenes</i>	10
Cicero, <i>1. tale mot Catilina</i>	<u>15</u>
Totalt sideantall for antikken:	285
<i>Nyere tid</i>	
<u>Sekundærttekster:</u>	
Ong, W. J., <i>Muntlig och skriftlig kultur: teknologiseringen av ordet</i> , Göteborg 1990, kap. 5, 6 og 7	97
Johansen, Anders, <i>Talerens troverdighet, tekniske og kulturelle betingelser for politisk retorikk</i> , Universitetsforlaget, Oslo 2002: 28-61 og 110-157	67
<u>Primærttekster:</u>	
Lennart Hellspång: Retoriken och den moderna vetenskapen i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 13-29	15
Jørgen Holmgaard: Den moderne videnskabs retorikk i Kurt Johannesson (red.): <i>Vetenskap och retorik</i> , Stockholm 2001: 56-74	18.
Roland Barthes. Bildets retorik i R. Barthes: <i>I tagnets tid</i> , utvalgte artikler og essays, overs. Av Knut Stene-Johansen, Pax, Oslo 1994: 22-36	12.
Samt et utvalg av aktuelle ”retoriske cases”, dvs. politiske taler, reklame, velkomsttaler etc.	<u>21</u>
Totalt sideantall for nyere tid:	230

HIST1200: Oversikt over nyare historie etter 1750

Emneansvarlig: Pål Sandvik og Jan T. Kobberrød

Emnet gir en bred innføring i viktige utviklingslinjer og sentrale problem i historien etter 1750. Oversikten omfatter så vel europeisk og global historie som norsk historie, og et viktig perspektiv er å se norsk utvikling mot en internasjonal bakgrunn. Tilnærmingen er bredt samfunnshistorisk, og et viktig mål er å se ulike samfunnsfelt i sammenheng med hverandre.

Pensum	antall sider
Dyrvik, Ståle: <i>Norsk histoie 1625-1814</i> . Samlaget 1999: 191-228 og 231-268	77
Pryser, Tore: <i>Norsk historie 1814-1860</i> . Samlaget 1999	280
Nerbøvik, Jostein: <i>Norsk historie 1860-1914</i> . Samlaget 1999	250
Furre, Berge: <i>Norsk historie 1914-2000</i> . Samlaget 2000	350
Blom, Ida og Sogner, Sølvi (red:) <i>Med kjønnsperspektiv på norsk historie</i> . Cappelen 1999: 227-297	70
Palmer, R.R., Colton, Joel, Kramer, Lloyd: <i>A history of the Modern World</i> 9. ed.: 295-389, 427-574, 613-950	<u>578</u>
	Samla sidetal 1635

HIST2155: Musikk og politikk i middelalderen

Emneansvarlig: Roman Hankeln

Musikkhistorien i middelalderen gir en god mulighet til å undersøke forholdet mellom politisk makt og kulturelle aktiviteter på denne tida. Seminaret gir en oversikt over samspillet mellom kirkelige og ”statlige” institusjoner og enkelte kulturskapende personer og forsøker også å gi et svar på spørsmålet hvilken betydning kirkelige musikk hadde i den politiske virkeligheten i middelalderen.

Pensum

Pensum består av kapitler og artikler fra bøker og tidsskrifter. Detaljert pensumliste vil bli delt ut ved semesterstart, men flere av artiklene kommer fra følgende bøker:

Margaret Bent / Andrew Wathey (ed.), *Fauvel studies. Allegory, chronicle, music, and image in Paris, Bibliothèque Nationale de France MS Français 146*, Oxford: Clarendon Press 1998. (Finnes ved Senter for Middelalderstudier)

Gads Musikhistorie, København: Gad 1990.

Lars Rumar (ed.), *Helgonet i Nidaros. Olavskult och kristnande i Norden*, Stockholm: Riksarkivet 1997.

Craig Wright, *Music and ceremony at notre dame of paris 500 - 1550*, Cambridge: Cambridge University Press 1989. (Finnes ved Senter for Middelalderstudier)

I tillegg er det en del musikk som er lyttepensum, og som finnes og kan høres ved Senter for middelalderstudier.

HISTST2205: Senmiddelalderen - transformasjonen av Vest-Europa og Norden ca 1350-1520

Emneansvarlig: Magne Njåstad

I dette emnet vil vi gå nærmere inn på den rekke av de kriser som gjensøkte Vest-Europa og Norden i senmiddelalderen. Tematikken vil spenne fra pestepidemier, bondeopprør og over til statsoppløsnings tendenser. Disse temaene vil bli brukt til å utdype og forklare den nye type fyrstemakt som vokser fram i denne perioden. Kalmarunionen i Norden vil her stå sentralt.

Pensum	antall sider
Esben Albrechtsen: <i>Fællesskabet bliver til 1380 – 1536</i> . Danmark-Norge 1380-1814. bind 1, Oslo 1997: 23-344	322
Steinar Imsen: <i>Norges nedgang</i> , Oslo 2002: 7-104	98
*Lars Hamre: <i>Stat og kyrkje i seinmellomalderen. Nokre hovudliner</i> . Oslo 1973	93
John Aberth: <i>From the brink of the apocalypse: confronting famine, war, plague, and Death in the later middle ages</i> . London 2001: 1-263	<u>263</u>
	Til sammen 776

*Kompendium

HIST2215: Inn i nytida – norsk og europeisk historie ca 1520-1660

Emneansvarlig: Steinar Supphellen

Emnet tek føre seg tema som reformasjon, motreformasjon, konfesjonalisme og religionskrigar som bakgrunn for framveksten av den nye sterke statsmakta i Europa. I Danmark-Noreg er tida frå 1536 til 1660 den gylne perioden for dansk adelsstyre, men også ein periode med ei indre utvikling som viste seg å føra fram mot einevaldsstaten.

Pensum	antall sider
R.Bonney: <i>The European Dynastic States 1494–1660</i> . Oxford 1991: 1-76, 109-241 og 305- 473, resten av boka bør lesast cursorisk.	376
Ståle Dyrvik: <i>Truede tvillingriker 1648-1720</i> , Univ.forlaget 1998:13-90	70
Øystein Rian: <i>Den aristokratiske fyrstestaten</i> , Univ.forlaget 1997	<u>350</u>
Samla sidetal	ca 800

HIST2305: Arbeid og daglegliv 1800 - 2000

Emneansvarlig: Ingar Kaldal

Dette emnet vil gje ei historisk innføring i utvalde tema frå det folk har fylt sine liv med mest gjennom alle tider, arbeid og daglegliv. Målet er å rette eit kulturhistorisk blikk mot korleis desse felta har gjennomgått forandringar på fleire plan i løpet av dei siste to hundreåra, med blant anna industri, byvekst, massekommunikasjon og nye familiemønster. Og kanskje har arbeid og daglegliv gjennomgått enda meir grunnleggande forandringar i dei siste femti åra enn sidan industrialiseringa starta?

Titlar merka med * blir trykt i eit kompendium som blir å få kjøpt på Tapir.

Lesetips: start med å les boka til Sogner/Telste om tenestejentene.

(I bøker med stor mengde illustrasjonar er sidetalssummen redusert noe på grunn av dette.).

Pensum

antall sider

Sølvi Sogner og Kari Telste.: <i>Ut og søkje teneste. Historia om tenestejentene.</i> Oslo 2005: 6-167	160
*Edvard Bull. <i>Arbeidermiljø under det industrielle gjennombrud</i> , Oslo 1972: 18-114	96
*Ingar Kaldal: <i>Veit og gate. Daglegliv i Midtbyen i Trondheim 1880-1950</i> , Oslo 1997 (og Nr 43 i Skriftserie for Institutt for historie og klassiske fag, NTNU, 2004 – sidetala er dei same i dei to bøkene). S. 13-30, 53-85, 123-194, 400-452	150
*Knut Kjeldstadli: <i>Oslo bys historie. Bind 4. Den delte byen. Fra 1900 til 1948</i> , Oslo 1990: 29-92 , 97-103	60
*Knut Kjeldstadli: <i>Et splittet samfunn. Aschehougs Norges historie. Bind 10</i> , Oslo 1994: 94-128	30
*Øyvind Bjørnson: <i>På klassekampens grunn. Arbeiderbevegelsens historie i Norge.</i> <i>Bind 2</i> , Oslo 1990: 19-124	105
*Paul Tage Halberg: <i>Den stolte sliter</i> , Oslo 1993: 15-34, 207-242, 348-391	60
*Dagfinn Slettan (red.): <i>Bondesamfunn i oppløsning? Trønderske</i> <i>bondesamfunn 1930-1980</i> . Lesja 1989: 9-26	20
*Richard Florida: <i>The Rise of the Creative Class</i> , New York 2002: 1-17	17
Patrick Joyce: Introduction. I: Patrick Joyce (red.). <i>Class</i> . Oxford 1995, 3-16	13
*Miri Rubin: What is Cultural History Now? I: David Cannadine (red.). <i>What is History Now?</i> New York 2002: 80-94	14
Kjelder (arbeidslivsminner frå Norge og andre land – vil bli delt ut i førelesingane)	<u>25</u>
	750

KULMI2710: Lokalhistorie

Emneansvarlig: Ida Bull

Emnet gir en innføring i lokalsamfunnsstudier og i lokalhistorisk arbeid slik det drives i Norge. Det gis en innføring i arbeid med arkiver og kilder som vanligvis brukes i lokalhistoriske studier og vi ser på hvordan ulike lokalhistoriske enheter kan studeres: familien eller husholdet som samfunnets minste enhet, bygdesamfunnet, byen og regionen.

Pensum	antall sider
Lokalhistorie som fag	
Aud Mikkelsen Tretvik: <i>Lokal- og regionalhistorie</i> , Samlaget 2004	117
Harald Winge: <i>Lokalhistorie – seljelåt og symfoni</i> , NLI 2000: 22-101 og 116-125	90
*Anna Götling og Helena Kåks: <i>Handbok i konsten att skriva mikrohistoria</i> , Stockholm 2004, s. 13-33	15
*Liv Egholm: "Mikrohistorie" og Steen Busck: "Mikrohistorie og lokalhistorie", begge i: <i>Den jyske historiker</i> nr. 85 August 1999	<u>40</u>
	262
Familien som samfunnets minste enhet	
Sølvi Sogner (red.): <i>I gode og vonde dager</i> , Samlaget 2003	260
Ståle Dyrvik: <i>Den demografiske overgangen</i> , Samlaget 2004	<u>130</u>
	390
Bygde- og byhistorie	
Reidar Almås og Brynjulv Gjerdåker: <i>Norwegian agricultural history</i> , Tapir 2003: 144-352	209
*Jan Eivind Myhre: "Moderne byhistorie. Noen perspektiver" og Finn-Einar Eliassen: "Norske byer 1500-1800: identifikasjon, avgrensning, funksjoner", begge i <i>Heimen</i> 3/1987: 130-151	22
Hals, Harald (red.): <i>Kommunalt selvstyre i Sør-Trøndelag 150 år; 1837-1987: 5-67</i>	62
Knut Mykland: <i>Trondheims historie</i> , bind 3 1996, utdrag	50
Valgfri bygdebok, utdrag	<u>50</u>
	393
Regionhistorie	
*Harald Winge: "Regions and regional history in Norway", i: Finn-Einar Eliassen m.fl. (red.): <i>Regional integration in early modern Scandinavia</i> s. 41-55	14
*Ida Bull: "Regionhistorie og regional identitetsbygging, i: <i>Heimen</i> 2006	10
*Ida Bull "Redaksjonelt forord", <i>Trøndelags historie</i> , bd. 1, 2005	2
*Knut Helle: "Innleiing", <i>Vestlandets historie</i> , bd. 1, Bergen 2006, s. 11-25	ca. 10
Trøndelags historie, 2005, utdrag	<u>100</u>
	136
Kilder	
Nils Johan Stoa og Per-Øivind Sandberg: <i>Våre røtter</i>	148
* <i>Skiftene som kilder</i> , Norsk lokalhistorisk institutt, 1996.	
Artikler av Harald Winge og Ståle Dyrvik	43
*Alan Hutchinson: "Skifteprotokoller – en kilde til studier av materielle kår", <i>Heimen</i> 3/1993	10

<i>Tingboka som kilde</i> , Norsk lokalhistorisk institutt 1991	
Artikler av Sølvi Sogner og Hans Eyvind Næss	40
*Bodil Chr. Erichsen: "1600-1700-tallets tingbøker som kilde til retts- og kriminalitetshistorie", <i>Heimen</i> 4/1997	11
*Dagfinn Slettan: "Innsamling av munnlege kjelder", <i>Heimen</i> 3/1989	10
*Anna Jorunn Avdem: "Korleis kan munnlege kjelder utfylle det skriftlege materialet?" <i>Heimen</i> 3/1989	7
*Dagfinn Slettan: "Det fortalte livet", <i>Heimen</i> 1/1997	<u>10</u>
	279
Totalt	1460

Kjennskap til håndbøker som:

Knut Johannessen et. al.: *Håndbok for Riksarkivet*, 1992

Liv Mykland: *Håndbok for brukere av statsarkivene*, 2005

Mykland/ Masdalen: *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap. Kommunene*, 1987

Vilhelm Lange et. al.: *Privatarkiver*, 2001

Kjennskap til lokalhistoriske ressurser på internett

Artikler merket med * vil bli gjort tilgjengelige i kompendium.

HIST2810: Stormaktspolitikk etter 1900

Emneansvarlig: Tore T. Petersen

Innføring i forholdet mellom stormaktene fra 1900 og frem til i dag med særlig vekt på tysklandsproblemet frem til 1945 og den kalde krigen og USAs utenrikspolitikk etter 1945. I tillegg omhandler kurset Storbritannias internasjonale stilling på 1900-tallet, og konflikter i Midt Østen, Vietnam og det fjerne Østen i et stormaktsperspektiv.

Pensum	antall sider
Joseph S. Nye, Jr., <i>Understanding International Conflicts: An Introduction to Theory and History</i> , New York 2007	255
Henry Kissinger, <i>Diplomacy</i> , New York 1994: 17-55 og 168-ut boka	ca 720
Vladislav Zubok og Constantine Pleshakov, <i>Inside the Kremlin Cold War</i> , London 1996	282
Warren I. Cohen: <i>America's Failing Empire: U.S. Foreign Relations since the Cold War</i> , Oxford 2005	186
David Reynolds, <i>Britannia Overruled: British Policy & World Power in the 20th Century</i> , London 1991: 1-234	<u>234</u>
De fleste bøkene finnes i paperback, men da med annet utgivelsesår enn det som står på pensumlisten.	

Til sammen: 1677

EUR2910: Den europeiske integrasjonsprosessen

Emneansvarlig: Jan T. Kobberrød

Emnet gir en oversikt over europeiske samarbeidsordninger siden freden i Westfalen 1648 til dagens EU. Hovedmålsettingen er å forstå betingelsene for dannelsen og utviklingen av EU. Hvorfor valgte konsoliderte nasjonalstater, som hadde kjempet i verdenskriger for å forsvare sin suverenitet, å avstå politisk suverenitet til EUs samarbeidsorganer etter andre verdenskrig?

Emnet er valgfritt påbygningsemne i BA i historie og obligatorisk emne i BA i Europakunnskap med fremmedspråk.

Pensum	antall sider
Dag Harald Claes og Bent Sofus Tranøy (red): <i>Utenfor, annerledes og suveren? Norge under EØS-avtalen</i> , Oslo 1999. Side 1-102, 269-297	129
Dag Harald Claes og Tor Egil Førland: <i>Europeisk integrasjon</i> , Oslo 2004	255
Alistair Cole: <i>Franco-German Relations</i> , London/New York 2000	154
Geir Lundestad, "Empire" by integration: <i>the United States and European integration, 1945 – 1997</i> , Oxford: Oxford University Press 1998	169
Alex May: <i>Britain and Europe since 1945</i> , London/New York 1999	141
Derek W. Urwin: <i>The Community of Europe. A history of European Integration since 1945</i> , London/New York 1995	285
Kevin Wilson & Jan van der Dussen (eds): <i>The history of the idea of Europe</i> , London/New York 1995	214
Oliver Zimmer: <i>Nationalism in Europe, 1890-1940</i> , Basingstoke/New York 2003 (Også tilgjengelig i ebrary via Ubit)	<u>136</u>
Tilsammen	1453

KULMI3065: Fra industrikultur til Kulturindustri

Ansvarlig for emnet: Thomas Brandt, Forsker, Kunnskapsparken FAROS. E-post: thomas.brandt@hf.ntnu.no, Telefon: 73551120

Emnet vil rette spesiell fokus mot det moderne samfunnets kulturminner og de spesielle utfordringene og kravene som stilles i forhold til bevaring og dokumentering av dem. En hovedvekt vil bli lagt på industrielle kulturminner og dilemmaer knyttet til vern og gjenbruk av dem. Undervisningen vil i stor grad bli bygd opp rundt eksempler, så vel norske som fra andre deler av verden.

Undervisningsopplegg:

Undervisningen vil være basert på problembasert læring, i den forstand at studentene selv skal bidra til å identifisere viktige problemstillinger og finne gode eksempler å arbeide med. Det vil bli gitt introduksjonsforelesning som drar opp noen hovedlinjer omkring industriminneforvaltning som teoretisk problemfelt og praktisk erfaringsfelt. En liste med eksempler på konkrete steder og prosjekter lokalt, nasjonalt og internasjonal presenteres, med sikte på å la studentene i små grupper velge eksempler de skal jobbe med å vise fram for hverandre. Hensikten er ikke en full dokumentasjon av industriminner, men å presentere disse slik at prinsipielle og konkrete problemstillinger og spørsmål kan diskuteres i fellesskap. Her oppfordres gruppene til å bruke bildemateriale for å formidle til hverandre. Opplæring i bruk av powerpoint og tilsvarende gis av faglærer ved behov. I noen tilfeller vil ekskursjon til lokale prosjekter være mulig.

Pensum	antall sider
Andersen m. fl. (red): <i>Fabrikken</i> , Spartacus Forlag, 2004. Kap 1, 5, 13, 17, 18, 20 24, 25, 26, punktnedslag 1, 2, 11, 12, 13, 14, 16	222
David Lowenthal: <i>The Past is a Foreign Country</i> , Cambridge, 1985, s. xv-xxvii, 3-73, 125-182, 263-362	238
Avango, Lundström (red.): <i>Industrins Avtryck – Perspektiv på et forskningsfält</i> , Brutus Östlings Bokförlag Symposion, Stockholm, 2003. S. 9-17, 48-85, 123-149, 207-250, 291-309, 337-365, 389-410	181
G. Darley: <i>The Factory</i> , Reaktion Books, 2003. S. 74-210	<u>136</u>
	Sum sidetall: 777

I tillegg foreslås et utvalg korte artikler som vil bli distribuert i forkant av hver samling. Dette er å betrakte som kursorisk stoff, som ikke regnes inn som pensum.

Øvingsoppgave

Gruppevis muntlig presentasjon av selvvalgt industriminneforvaltningsprosjekt.

Krav til presentasjonen:

Varighet: 15-20 minutter. Alle gruppedeltakerne skal bidra muntlig og skriftlig. En skriftlig rapport skal leveres inn av hver enkelt – gjerne som delrapporter i en fellesrapport – innen avtalt tidsfrist. Rapporten skal også dokumentere diskusjonen i plenum og reflektere over spørsmål som ble reist der. Omfang på det skriftlige arbeidet per student: 3-5 sider (halvannen linjeavstand 12pkt skrift) eksklusive bilder.

Forelesningsoversikt

1) Oversikt – Hva er industrikultur og kulturindustri?

Fra industrisamfunnet til det postmoderne kunnskapssamfunnet?

Kulturhus i den gamle fabrikken – hva er problemet?

Eksempler på steder og prosjekter som studentene skal arbeide med gruppevis:

Fra Fabrikken ved Nidelven og TMV – til Nidelven Terrasse og Nedre Elvehavn i Trondheim

Ironbridge

Industristedet etter hjørnesteinsbedriften – Ådalen, Koppardalen, Mo i Rana, Høyanger,

Ruhr – Route Industriekultur

Manchester

Coalbrookdale/Ironbridge

Piemonte

Mellomverftet Kristiansund

”Corporate Heritage” – Det multinasjonale konsernets kulturarv (Ericsson, Piaggio, Hydro, Volkswagen etc...)

Eventuelt hva studentene selv foreslår i tillegg.

2-5) Samlinger hvor studentgruppene presenterer sine opplegg, og vi diskuterer og drøfter.

6) Avsluttende samling med oppsummering av de viktigste lærdommene fra kurset.

KULMI3075: Minne, identitet og globalisering

Emneansvarlig: Margrethe Stang

Emnet bygger videre på sentrale problemstillinger fra KULMI3705, og vil gi en oversikt over kulturminnevernets status og utfordringer internasjonalt med bakgrunn i teori om materielle kulturminners identitetsdannende og minneproduserende funksjoner. Tematikken vil bli studert komparativt med eksempler fra en rekke land og kulturer.

Pensum

Ivan Karp, Corinne A. Kratz & Lynn Szwaja: *Museum Frictions: Public Cultures/Global Transformations (Paperback)*, Duke University Press ca 600.

HIST3225: Arbeidshistorie frå forrige århundre

Emneansvarlig: Ingar Kaldal

Til [heimeside for Ingar Kaldal](#)

Formålet med emnet er todelt: 1. Gi innsikt i noen trekk ved historiske forhold innanfor utvalde arbeidsarenaer på 1900-talet. 2. Gi trening i å reflektere kritisk over korleis historiske studiar av arbeid kan gjerast, og korleis ulike perspektiv og analysemåter får fram ulike aspekt ved arbeidet og arbeidets historie. Delar av undervisninga vil bli gjort som seminar der studentane får gjere sine egne refleksjonar over pensum. Av innlegg i diskusjonen om århundrets arbeidsliv, som vil bli teke opp til diskusjon, kan nemnast Charlie Chaplin sin film frå 1936, *Modern Times*, som harselerer over korleis han meinte det gjekk med både arbeid og menneske i den moderne industrien.

* Finst som bok som kan kjøpast eller lånast på bibliotek. Resten vil bli samla i kompendium.

Pensum	antall siser
Anna Jorunn Avdem. <i>Husmorparadiset</i> . Oslo 2001. S. 8-158.* (red. pga bilder)	110
Hilde Gunn Slottemo. <i>Fabrikkarbeider, far og forsørger. Menn og mannlighet ved koksverket i Mo i Rana 1950-1980</i> . Trondheim 2003. S. 60-121.	61
Knut Kjeldstadli. <i>Jerntid. Fabrikkssystem og arbeidere ved Cristiania Spigerverk og Kvarner Brug fra omlag 1890 til 1940</i> . Oslo 1989. S. 17-41, 63-138.	100
Ingar Kaldal. <i>Arbeid og miljø ved Follafooss tresliper i Ranheim papirfabrikk 1920-1970</i> . Trondheim 1994: 18-92, 108-128, 196-201, 403-423 og 432-449.	136
Berit Gullikstad. <i>Kvinnelig livsoppgave - mannlig lønnsarbeid? Kjønn og arbeid under velferdsstatens oppbygging ca 1945-1970</i> . Trondheim 2002: 261-321.	60
Bjørnhaug, Bjørnson m.fl. (red). <i>I rettferdighetens navn. LO i 100 år</i> . Oslo 2000: 9-176.*	165
Øyvind Bjørnson. <i>Kamp og krise: framveksten av et organisert arbeidsliv privat og offentlig sektor 1900-1940</i> . I: J. Heiret m.fl.(red.). <i>Arbeidsliv, historie og samfunn</i> . Oslo 2003: 45-108.*	63
E. P. Thompson. "Time, Work-Discipline, and Industrial Capitalism" I: <i>Past & Present No 38/1967</i> .	40
Ingar Kaldal: <i>Skog, Arbeid og dagligliv i kvinners og menns fortellinger fra Trysil og Nord-Värmland etter 1920</i> . I Kaldal m.fl. (red.). <i>Skogsliv. Kulturella processer i nordiska skogsbygder</i> . Lund 2000: 85-117.	<u>32</u>
Til sammen	767

HIST3285 Kulturell kald krig: 1945-1990

Emneansvarlig: Erik Ingebrigtsen

Kursen fokuserar på en ofta ignorerad aspekt av kalla kriget: konflikten mellan de två samhällsregimerna (kapitalism och socialism) på de kulturella och vetenskapliga fälten. Detta är en historia om konfrontation och försök till att förhindra den Andres expansion, om konkurrens om hegemoniska positioner, om samhandling och ansträngningar till att lära ifrån den Andre, och om ömsesidig penetrering mellan Öst och Väst där idéer, organisations- och handlingsmönster, och utvecklingstendenser delades av bägge sidorna trots ”järnridån” (den systemiska gränslinjen) som separerade dem.

Pensum	antall sider
Walter L. Hixson, <i>Parting the Curtain. Propaganda, Culture, and the Cold War, 1945-1961</i> (Houndmills, UK: Macmillan 1997), (utan notapparat)	233
György Péteri, ed., <i>Nylon Curtain. Transnational and Transsystemic Tendencies in the Cultural Life of State Socialist Russia and East-Central Europe</i> (Trondheim: Program on East European Cultures and Societies, 2006 [“Trondheim Studies on East European Cultures & Societies” series, No. 18]):	184
Volker R. Berghahn, <i>America and the Intellectual Cold Wars in Europe. Shepard Stone between Philanthropy, Academy, and Diplomacy</i> (Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2001) (utan notapparat)	<u>295</u>
Sammanlagt:	712

HIST 3315: Samfunnsendringer, økonomi og kjønn i tidlig nytid

Emneansvarlig: Ida Bull

Emnet vil gå inn på enkelte trekk ved et mer markedsorientert arbeidsliv i Europa og Norge på 1600-1800-tallet. Økende internasjonal handel endret innholdet i og organiseringen av produksjonen, samtidig som forbruket også ble endret. Økonomiske og teknologiske endringer er en del av bildet, men like viktig er de sosiale forutsetninger, endringer og følger som fulgte med. Emnet skal ta opp spørsmål som hvordan ny organisering av produksjonen foregikk, hvordan det påvirket arbeidsdelingen mellom kjønnene i ulike samfunn, og hvordan endringer i forbruket involverte ulike sosiale lag og kjønn. Begrep som har vært knyttet til denne utviklingen, og som vil bli diskutert, er ”proto-industrialization”, ”industrious revolution” og ”consumer revolution”.

Pensum	antall sider
Oversikt	
Musgrave, Peter: <i>The early modern European economy</i> , London 1999	206
Proto-industrialisering	
Mendels, Franklin: Proto-industrialization: The first phase of the industrialization process, <i>Journal of economic history</i> , vol. 32, 1972: 241-261	21
*Kriedte, Peter, Hans Medick and Jürgen Schlumbohm: Proto-industrialization revisited: demography, social structure, and modern domestic industry, <i>Continuity and Change</i> 8 (2) 1993: 217-252	36
Ogilvie, Sheilagh and Markus Cerman (red.): <i>European proto-industrialization</i> , 1996, kap. 1-5, 9, 14-15.	120
*Hovland, Edgar, Helge W. Nordvik and Stein Tveite: Proto-Industrialisation in Norway, 1750-1850: Fact or Fiction, <i>Scandinavian Economic History Review</i> , 1/1982: 45-56	12
*Bull, Ida: City merchants as structuring element in the Norwegian region Trøndelag, in Gräf, Holger Th. und Katrin Keller: <i>Städtelandschaft; Städte im regionalen Kontext in Spätmittelalter und früher Neuzeit</i> , 2004: 171-184	14
*Tranberg, Anna: „Ledighed taales ikke“. Plassfamilien på gardsarbeid. <i>Historisk tidsskrift</i> 4/1990	25
*Else Braut: Stavangerkvinner i arbeid 1700-1775. <i>Ætt og heim</i> , 1995	26
Industriøs revolusjon	
de Vries, Jan: The industrial revolution and the industrious revolution, <i>The Journal of Economic History</i> , vol. 54, 1994: 249-270	22
*Mordt, Gerd: Kristiania-ansjosen og den industriøse revolusjon, <i>Heimen</i> 1/2003: 3-16	14
Forbrukskultur	
Fairchilds, Cissie: Consumption in Early Modern Europe. A Review Article, <i>Comparative Studies in Society and History</i> , vol. 35, no. 4, 1993: 850-858	9
*Brewer, John and Roy Porter (ed.): <i>Consumption and the world of goods</i> , London and N. Y., 1993. Artikler av Carole Shammas, Lorna Weatherill, Amanda Vickery	79
*Nijboer, Harm: Fashion and the early modern consumer evolution. A theoretical exploration and some evidence from seventeenth century Leeuwarden. <i>Retailers and consumer changes in Early Modern Europe</i> . Ed.: Bruno Blondé,	

Eugénie Briot, Natacha Coquery and Laura Van Aert, Presses Universitaires Francois-Rabelais, Tours 2005	15
*Söderberg, Johan og Lars Magnusson (red.): <i>Kultur och konsumtion i Norden 1750-1950</i> , Helsingfors 1997: 7-36	30
*Hilde Sandvik: Historiske perspektiv på verdsetting av tekstil. <i>Lokale tråder – tråkning gjennom tekstil- og lokalhistorie</i> , red.: Ragnhild Hutchison, Norsk lokalhistorisk institutt, Oslo 2006	10
<i>Skiftene som kilde – en artikkelsamling</i> . Norsk lokalhistorisk institutt. Skrifter nr. 31, 1996	<u>120</u>
	Til sammen ca.760

Artikler merket med * vil bli gjort tilgjengelige i kompendium.

HIST 3345: Bosetning og jordeiendom i Norge ca. 1200-1660

Emneansvarlig: Audun Dybdahl

Kurset vil ha to hovedtemaer, nemlig jordeiendomsforhold og bosetningshistorie, begge temaer vil bli behandlet med utgangspunkt i den såkalte retrospektive metode. Når det gjelder jordeiendomsforholdene i middelalderen, har det i de senere år hevet seg kritiske røster til den klassiske regressive forskningen. Dels er det påvist betydelige endringer fra senmiddelalderen til midten av 1600-tallet, dels har enkelte forskere kommet til at innslaget av leilendinger var betydelig allerede før kristendommens gjennombrudd. Innenfor bosetningshistorien vil det bli lagt vekt på gi innsikt i hvordan man kan studere bosetningsutviklingen innenfor et geografisk område med etablering av høymiddelalderens bosetningmaksimum og senmiddelalderens minimum etc.

Pensum

Pensum bosetningshistorie	antall sider
Holmsen, Andreas, Nye metoder innen en særskilt gren av norsk historieforskning. Trykt i <i>100 års historisk forskning</i> . Universitetsforlaget 1970: 156 – 175	20
Dybdahl, Audun, <i>Stjørdalen gjennom bølgedalen</i> . Universitetsforl. 1979: 30 – 171	142
Sandnes, Jørn og Helge Salvesen: <i>Ødegårdstid i Norge</i> . Universitetsforlaget 1978: 47-108, 154-170	77
Lunden, Kåre, Pesttida 1350 – 1520. I <i>Norges landbrukshist.</i> II. Oslo 2002: 16–117	102
Berglund, Birgitta, Helge Salvesen, Ivar Jensås, Knut H. Stomsvik og Ragnhild Berge, Arkeologi og historie. Et grensemøte etter Ødegårdsprosjektet. <i>Heimen</i> bd. 40, 2003: 163-214	<u>52</u>
	393

Pensum jordeiendomshistorie

Holmsen, Andreas, Problemer i norsk jordeiendomshistorie. Trykt i <i>Gard - bygd - rike</i> . Universitetsforlaget 1966: 72 – 97	26
Holmsen, Andreas, Om å gå bakover i historien. <i>Heimen</i> bd. 17, 1976: 3-12	10
Holmsen, Andreas, Fordelingen av jordeiendommen i Oslos opland før krongodssalget. Trykt i <i>Gard – bygd – rike</i> (se ovenfor). : 54 – 71	18
Bjørkvik, Halvard. Eit kyrkjeleg godskompleks i mellomalderen. <i>Heimen</i> bd. 14, 1967: 51-70	20
Bjørkvik, Halvard og Andreas Holmsen, <i>Kven åtte jorda i den gamle leiglendingstida?</i> Tapir 1972	104
Sandnes, Jørn, Teori, modeller og empiri i nyere norsk middelalderforskning. <i>HT</i> 1976: 1-27	27
Dybdahl, Audun, Proveniensen til erkesetets jordegods i Trøndelag. Hva kan Aslak Bolts jordebok fortelle?. Trykt i <i>Innsikt og utsikt</i> . <i>Festskrift til Jørn Sandnes</i> 1996: 104 – 124	21
Dybdahl, Audun, Bjarne Erlingssons testamente og Giskeættens jordegods. Trykt i <i>Historisk tidsskrift</i> 4/1998: 403 – 436	34
Dybdahl, Audun, Sosiale og økonomiske forhold. I <i>Trøndelags historie</i> bd. 2. Trondheim 2005. S. 55 – 79	25
Iversen, Tore, Fremveksten av det norske leilendingsvesenet i middelalderen – en forklaringskisse. I <i>Heimen</i> bd. 32 1995: 169 – 180	12
Dørum, Knut, Leilendingsforhold, føydalisme og statsutvikling. <i>Heimen</i> bd. 36 1999: 45-60	16

Skre, Dagfinn, Eiendom og hierarki i det før- og tidligstatlige norske samfunnet, Heimen bd. 36 1999: 123-137	15
Sandnes, Jørn, Bønder, herrer og trelle. Hvordan var egentlig det gammelnorske Samfunnet? I <i>Heimen</i> bd. 37 2000: 195 – 210	16
Weidling, Tor, Kven åtte jorda? HT bd. 82, 2003: 349 – 179	<u>30</u>
	374